

استخراج و استفاده بی رویه از آب های سطحی و زیر زمینی و تاثیر آن بالای محیط زیست و حوادث طبیعی

چنانچه بر همه ما آشکار و هویداست، آب جز حیات بخش کره زمین بوده و زنده گی بدون آن امکان پذیر نیست. در سطح کره زمین از مجموع آب های موجود ۹۷٪ آنرا آب های شور و غیر قابل استفاده تشکیل داده و تنها ۳٪ آن را آب های شیرین و قابل استفاده شکل داده است که با اشکال دریاها، دریاچه ها، کاریزها، چشمه زارها، چاه ها و غیره در روی کره زمین به دسترس ما قرار دارند.

افغانستان با داشتن منابع آب های شیرین و قابل استفاده در سطح جهان و منطقه بی نظیر بوده و دارای منابع آب های شیرین سرشار، در ابعاد وسیع آن میباشد، که مردمان آن با اشکال گوناگون از این آبها استفاده به عمل می آورند.

در این اواخر هموطنان ما با استفاده از سیستم های استخراج بی رویه، استخراج منابع آبی را سرعت بخشیده و سطح آب های سطحی و زیر زمینی به مقدار چشم گیری کاهش یافته و در نقاط مختلف پایتخت کشور و ولایات مردم با کمبود آب در بخش های، خورد و نوش، پخت و پز، زراعت و غیره امور مواجه گردیده اند، که این تاثیر نه تنها بالای اقتصاد خانواده ها، اقتصاد کشور و غیره تاثیر داشته، بل تاثیرات اجتماعی آن نیز بالای فعالیت های محیط زیست، ازدیاد حوادث غیر مترقبه مانند سیلاب آبی (Flashflood)، سیلاب دریایی و غیره حوادث نیز تاثیرات خویش را خواهد داشت.

در ادامه شاید این گونه سوال مطرح شود که استخراج و استفاده بی رویه آب های کشور چی گونه میتواند باعث مشکلات محیط زیستی و ازدیاد حوادث غیرمترقبه در سطح کشور گردد؟

در قسمت پاسخ به این گونه سوال ها باید گفت که از اثر تغییرات اقلیمی و کاهش برف و بارنده گی های فصلی و زمستانی سطح آب های سطحی و زیر زمینی کاهش یافته و همه ساله شاهد خشک شدن دریاها، دریاچه ها، کاریزها، چشمه زار ها و بندهای آبی خورد و بزرگ به ابعاد وسیع آن در سطح کشور میباشیم، که از یک سو باعث کم آبی و از طرف دیگر باعث غیر رطوبی شدن، کاهش تراکم و کاهش انقباضی خاک ها در سطوح ملی و محلی گردیده و همچنان هنگامیکه بارنده گی ها به شدت جریان پیدا کند، چون رطوبت خاک ها کاهش یافته و این بارنده گی ها در سطح زمین جذب نگردیده، بدین صورت انواع سیلاب را در سطح شهر ها و ولایات شکل خواهد داد.

استخراج و استفاده بی رویه از آب های سطحی و زیر زمینی و تاثیر آن بالای محیط زیست و حوادث طبیعی

بنأ باعث خسارات هنگفت مالی و جانی برای هموطنان ما نیز خواهد گردید و از سوی دیگر کاهش بارنده گی ها برف و باران در سطح کشور و استخراج و استفاده بی رویه از آب ها باعث از بین رفتن و بی حاصل شدن صد ها هزار جریب زمین زراعتی زارعین و باعث خشک شدن درختان مثمر و غیر مثمر در سطح کشور نیز خواهد گردید.

بنأ بر ما لازم است که در قسمت استفاده و استخراج آب های سطحی و زیر زمینی خویش توجه زیاد مبذول داشته و از سیستم های استفاده مجدد آب ها یا Reuses در بخش های آب یاری زمین های زراعتی، موثرشویی ها، حمام ها، حوض های آب بازی و غیره امور استفاده نموده و همچنان وظیفه دولت ها و حکومت ها نیز در سطح ملی می باشد که با وضع قوانین، پالیسی ها، طرز العمل ها و غیره چگونه گی استفاده از آب های سطحی و زیر زمینی را محدود ساخته تا توانسته باشیم از بحران کم آبی در سطح ملی و محلی جلوگیری به عمل آورده و سطح آسیب پذیری جوامع را از این بابت به حد اقل رسانیده باشیم.

با احترام

حمید الله غفوری

(کارشناس محیط زیست و مدیریت حوادث و همچنان کارشناس آگاهی عامه از خطرات حوادث در ANDMA)